

Les últimes lletres

Li abaixa les calces i neixen els fills

SALA, TONI.

Bones notícies.

Edicions 62, El Balancí.

Barcelona, 2001.

122 pàgines.

A *Entomologia*, el primer recull de proses literàries de Toni Sala, éssers i objectes duïen impresa la seva planeta d'elements moridors. A *Pere Marín*, el pas per la flor, la fecundació, el declivi, la caiguda i el podriment de tota cosa viva es condensava en una visió global que desdramatitzava i alliberava alhora. En aquest tercer llibre, el camp de visió s'enriqueix amb una nova conquesta: la immediatesa entre els instants de present i els de futur. Els marcs espacials de les proses de *Bones notícies* no són sempre previsibles: de vegades present i passat o present i esdevenidor s'entrellacen sense solució de continuïtat.

A «Nit de noces», l'ús de l'el·lipsi és d'una efectivitat meravellosa. D'una manera aparentment ben senzilla s'aconsegueix un dels objectius de l'art: que tot allò que és moridor transmeti sensació de vida. Quan el narrador escriu «Li abaixa les calces i neixen els fills», la impressió que en resulta és com de cosa vista, ensumada o sentida per primer cop.

La bona literatura té la virtut que situa el lector fora de si i del món, a una distància que li permet veure-ho tot i a ell mateix. Els mortals, ja ho sabíem, fem camí cap a l'edat i cap a la mort. Si l'única conclusió és morir, anar endavant sembla una amenaça. Però quan l'esdevenidor pot ser contemplat amb la mateixa familiaritat amb què revisitem els paratges del passat vol dir que ens hem situat a l'altra banda dels homes. Per això, i perquè musicalment és atractiva, la frase «Li abaixa les calces i neixen els fills» aconsegueix fer diana.

Bones notícies és un llibre de trenta-sis proses literàries, la majoria amb esquelet narratiu, en què l'autor desplega intensitat i imaginació. Un dels temes és la comunicació, i la manera, les dificultats o la impossibilitat d'arribar-hi, moltes vegades des dels ressorts de la solitud. En molts dels textos, situacions més o menys quotidianes permeten enfocaments nous i aproximacions reveladores sobre aspectes i actituds no sempre perceptibles. En uns altres, la personificació i el

simbolisme posen en escena una estesa de budells («Interiorisme»), una bombeta i un fusible («Desconsol») i una llengua que demana desesperadament auxili («La identitat»).

Bones notícies ha començat amb bon peu, perquè tot just acaba de sortir publicat i ja se n'anuncia una nova edició a Cercle de Lectors. Això és, sens dubte, una molt bona notícia.

Josep Hernández Tresserras